

KES ON HARILIK TOMAT?

Artiklist „Kuidas tomat Euroopasse jõudis“ kirjutasin, et tomati perekond pärineb Lõuna-Ameerikast.

Tema ladinakeelne nimetus on *Lycopersicon esculentum*. Taimede ladinakeelseid nimetusi on hea teada, selleks et kõik inimesed maailmas, kes tegelevad taimede kasvatamisega mõistaksid üksteist ning saaksid aru millisest taimest jutt käib.

Harilik tomat kuulub viliköögiviljade hulka ja kasvatatakse nii kodus kui erinevates ettevõtetes ühe- aastase kultuurina. See tähendab, et igal aastal istutatakse kasvuhoonesse, rõdule või aknalauale pottidesse uued taimed.

Nii nagu inimestelgi on taimedel olemas oma sugulased e. sugukonnad. Tomat kuulubki maavitsaliste (*Solanum*) sugukonda. On olemas suuri ja väiksemaid sugukondi, kuid maavitsaliste sugukond on üks suuremaid, sest sinna kuulub väga palju erinevaid perekondi. Kes siis on hariliku tomati sugulased? Kindlasti tunneme kartulit, punapipart ja paprikat, vähem tuntumad on ehk baklažaan, füüsal ja muidugi suur paharet tubakas.

Kui ammustel aegadel kasvatati tomatit ilutaimena nagu kartulitki, siis tegelikult on tomati sugulased teisedki meile tuttavad ilutaimed nt. petuunia, tatalõng ja väga mürgine trompetlill. Küll on ikka huvitav, et nii erinevad taimed on omavahel sugulased. Vaata ringi, ka sinu sugulaste ning isegi perekonna ringis on kõik liikmed millegi poolest väga erinevad. Ometi näeme nendes ka sarnasusi.

<http://aiandus.ee/vaata.php?id=1846F1/pid/8797/bid/14835>

Joonis 1. baklažaan e. pommu

<http://www.plantpost.eu/product/n/Paprika-%27Redskin%27->

Joonis 2. harilik paprika

<http://www.kanepiaiaand.ee/katse-2016/2016-petuunia>

Joonis 3. hübriidpetuunia

www.osta.ee/sampunud-trompetlill-100-seemet-90530280.html

Joonis 4. sämpunud trompetlill

Teksti koostas Röpina Aianduskooli aianduse eriala juhtöpetaja Anu Käär

Kasutatud allikad:

Kleemann, M. 2003. "Köögiviljad aeda", Maalehe Raamat. 245 lk